

Lengyelország útja meg nem született gyermekek jogi védelme felé

Hosszú időn át, az 1956-1993 években, a „törvény” megengedte a meg nem született gyermekek korlátlan ölését Lengyelországban. Az életvédelmi aktivisták által vívott hosszú harc után a helyzet megváltozott, és meg lett szavazva a családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény. Az új törvény megtiltja az abortuszt, kivéve az ún. kivételes eseteket. Tekintettel az 1993. évi, az élet védelméről szóló lengyel törvény megvitatásakor ki kell emelni a következő témaköröket:

- Lengyelország az első ország, amely a demokrácia feltételei között elutasította az abortuszt lehetővé tevő törvényhozást és az életet védő törvénnyel helyettesítette ezt. Ez egy precedens, amely bizonyítja, hogy az abortusz törvényessége nem egy civilizációs követelmény, és egy új trendet kezdeményezhet az abortusz törvényhozásban, világszerte.
- Az abortusz jogszerűségének elutasítása egy társadalmi mozgalom örökségének része, amely kezdeményezte az egész Európát befolyásoló folyamatokat, az alapvető polgári jogokért vívott harcot, beleértve a legfontosabbat - az élethez való jogot.
- Az emberi életet védő lengyel törvény a II. János Pál pápa örökségének része, akinek a pápasága főként a védtelen és szenvedő emberek jogainak védelmére összpontosult.
- Az elmúlt évtized lengyel tapasztalatai az életvédelmi aktivisták számára hasznos érvek forrásául szolgálnak világszerte, hiszen az életvédelmi törvény pozitív hatását a széles értelemezett szociális szférában bizonyítják.

A törvény története. Hangsúlyozni kell, hogy Lengyelországban az abortuszt elsőként a náciak legalizálták 1942-ben. A náci rendeletek (Verordnung vom 09.03. 1942) lehetővé tették a lengyel nőknek a kérésükre végzett abortuszt, miközben ugyanez a német nők számára szigorúan meg volt tiltva, akár a halálbüntetés terhe alatt. A második világháború után, a háború előtti lengyel törvény alapján az abortuszt megint megtiltották.

A második alkalommal, a kérésre végzett abortusz 1956. április 27-én lett törvényesítve, a szovjet diktátor, Sztálin József utasítására a lengyel Szejmbe bekerült országgyűlési képviselők által. Ez a törvény 1993. január 7-ig volt érvényben. Az életvédelmi aktivisták által vívott hosszú harc után a törvény megváltozott, és meg lett szavazva a családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény.

Az új törvény tiltja az abortuszt, kivéve az ún. kivételes eseteket. De ezzel az emberi élet védelme érdekében vívott harc még nem végződött Lengyelországban.

1996-ban, a poszt-kommunista parlament megváltoztatta a törvényt, és engedélyezte a terhesség-megszakítást „szociális okokból”. A törvény ilyen változatát írta alá Aleksander Kwasniewski elnök 1996. november 20-án. A lengyel alkotmánybíróság azonban bejelentette, hogy az új törvény alkotmányellenes és 1997 decemberében - egy évvel a felfüggesztése után - az 1993. január 7-i életvédelmi törvény ismét érvénybe lépett. Az Alkotmánybíróság érvei a következőképpen hangzottak:

1. A lengyel alkotmány szerint, Lengyelország egy demokratikus és törvénytisztelő állam.
2. Ez azt jelenti, hogy Lengyelországban bármely személy ugyanolyan jogokkal rendelkezik, különösen, hogy mindenkinek alapvető joga van az élethez.
3. Nincs elegendő ok arra, hogy azt állítsák, hogy a meg nem született gyermek nem személy.
4. Mint személynek, a meg nem született gyermeknek joga van az élethez a fogantatás pillanatától.
5. A szociális okokból (vagy kérésre) végzett abortusz sérti a meg nem született gyermek az élethez való jogát.
6. A törvény, amely lehetővé teszi a terhesség-megszakítást szociális okokból vagy kérésre, ellentétes a lengyel Alkotmánnyal.

A törvény tartalma. Illegálisnak minősíti az abortuszt, kivéve három esetben (ha a terhesség veszélyezteti az anya életét vagy egészségét, ha a magzat súlyosan károsodott, és ha alapos gyanú létezik, hogy a terhesség bűncselekmény eredményeként keletkezett). A törvény bünteti az orvosokat, akik abortuszokat végeznek, nem a nőket, akik arra szánják magukat.

A törvény érvényben létének hatásai. A törvény 1993. január 7-től van érvényben. Ebben az időszakban sok pozitív változás ment végbe. A lengyel életvédelmi törvény legfontosabb következménye a Lengyelországban

végzett abortuszok számának radikális csökkenése. Érdemes megjegyezni, hogy az abortuszok hivatalos számának csökkenése a 80-as évek elején kezdődött, amikor megkezdődött az életvédelmi mozgalmak tevékenységének fejlődése, és a katolikus egyház tevékenysége II. János Pál pápa tanításával egyre nagyobb erővel bírt.

Mi több, javult a nők reproduktív egészsége: a terhesség, szülés és a szülés utáni komplikációk okozott halálesetek száma a nőknél csökken (ebben az időszakban csak egy haláleset történt egy illegális abortusz következtében); nőtt a tudatosság a reproduktív ügyekben (a fiatalok anyák számának csökkenése); csökkent a halálozások száma, mind az újszülöttek, mind a vetélésekre való tekintettel.

Ezek az életvédő törvény érvényben létének fő következményei. Működésének további aspektusai egyaránt érdekesek. Szeretnénk itt egy összehasonlítást bemutatni, amely egyértelműen azt mutatja, hogy az abortuszpárti körök tiltakozásai (amelyeket a jogalkotási folyamat során jelentettek be, és világszerte az abortusz-támogatók leggyakoribb érvei) a törvény állítólagos mellékhatásait illetően alapotlanok. Épp ellenkezőleg - bebizonyítható, hogy a lengyel nők reproduktív egészsége, a reproduktív tudatosság folyamatosan javul és a magzati halálozás csökken.

A törvény ellen emelt vádak Megszavazása idején bejelentett	Valós helyzet
1. A kórházak tele lesznek nővel, aki megpróbálja az abortuszt illegálisan és rossz körülmények között végeztetni.	A terhesség, szülés vagy szülés utáni szülési komplikációk által okozott komplikációk női halálesetek száma folyamatosan csökken (80 1991-ben, 25 2000-ben és 11-ben 2007).
2. A nők, akik meg kell, hogy szüljék gyermeküket, nem fognak se fix jövedelemmel rendelkezni, sem bármilyen segítséghez jutni.	Továbbra sincsenek kihasználva a menedékek, támogatások valamint az anyagi támogatás a terhes nők és a fiatal anyák számára.
3. A börtönök tele lesznek nővel, akik az abortusz elvégzése miatt lettek elítélve.	Az abortusz elvégzéséért a törvény az orvosi személyzetet vonja felelősségre, nem a nőket, akik arra szánják magukat.
4. Drasztikusan növekedni fog az újszülöttek elhagyásának és gyermekgyilkosságok eseteinek száma.	A gyermekgyilkosság eseteinek száma a valóságban csökkent (59 1992-ben, 26 2001-ben, 13 2007-ben és 13 - 2008-ban), és a gyermekhalálesetek száma elhagyott gyerekek száma állandó szinten marad, évente 0 és 2 eset között.
5. A nem tervezett terhességek száma a tinédzserknél gyorsan növekedni fog.	A 19 éves és fiatalabb anyák aránya visszaesik (1990-ben 8% volt, 2001-ben - 7%, 2008-ban - 5,1%).
6. Növekedni fog a spontánnak minősült vetélések száma (de valójában a nők által provokált).	A vetélések száma alacsonyabb (lásd: 1. táblázat).
7. Növekedni fog a terhességgel, szülési időszakkal és magával a szüléssel kapcsolatos halálozások száma.	Csökkent a terhességgel, szülési időszakkal és magával a szüléssel kapcsolatos halálozások száma, csökkent a nőgyógyászati szövődmények száma, amelyek az illegális abortuszokból származhattak volna (lásd 1. ábra).

Forrás: A családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányjelentések, 2001-2008.

A törvény társadalmi elfogadottsága. Csökken az abortusz társadalmi elfogadottsága. 1992-ben, a válaszadók 26%-a felelte azt, hogy az abortusz minden korlátozás nélkül rendelkezésre kell, hogy álljon. Ez a szám jelentősen csökkent, és jelen pillanatban már csak a lengyelek 16%-a fejezi ki az abortusz iránti támogatását. A lengyel állampolgárok túlnyomó többsége úgy véli, hogy az abortuszt a törvény által leírt helyzetekben be kellene tiltani.

Sajnos, ugyanebben az időszakban az állítás elfogadottsága, amely szerint az abortusz bizonyos esetekben engedélyezve kell, hogy legyen, nem mutatott egy hasonló csökkenést. Ez azt mutatja, hogy a jelenlegi törvény reális hatással bír az abortuszhoz való hozzáállásra.

Milyen módon védi az életet a törvény? Itt az ideje, hogy próbáljuk meg az abortuszellenes törvény befolyását részletesebben értékelni. Reméljük, hogy ez a rövid bemutató, amely a hivatalos kormányzati adatok alapján készült, a leggyakrabban feltett kérdésekre választ fog adni.

• **Csökcent-e Lengyelországban az abortuszok száma az abortuszellenes törvény beiktatását követően?**

Igen, csökkent. Az adatok gyors csökkenést mutatnak ki, az 1997 év kivételével, amikor a törvény részben fel volt függesztve. (...)

1. táblázat A regisztrált abortuszok száma: 1988-2004

Év	Abortusz összesen	Anya egészséget és életet fenyegető veszély	Fogant gyermek betegsége	Terhesség bűncselekmény eredményeképpen (vérfertőzés, megerősökölés)	Spontán vetélés
1988	105 333				59 076
1989	82 137				59 549
1990	59 417				59 454
1991	30 878				55 992
1992	11 640				51 802
1993	777	736	32	9	53 057
1994	782	689	74	19	46 970
1995	559	519	33	7	45 300
1996	495	457	40	8	45 054
1997	3 047	409	107	7	44 185
1998	310	211	46	53	43 959
1999	151	94	50	1	41 568
2000	138	81	55	2	41 007
2001	124	63	56	5	40 559
2002	159	71	82	6	41 707
2003	174	59	112	3	42 381
2004	193	62	128	3	42 183
2005	225	54	168	3	40 754
2006	340	82	246	12	41 764
2007	322	37	282	3	43 615
2008	499	32	467	0	45 620

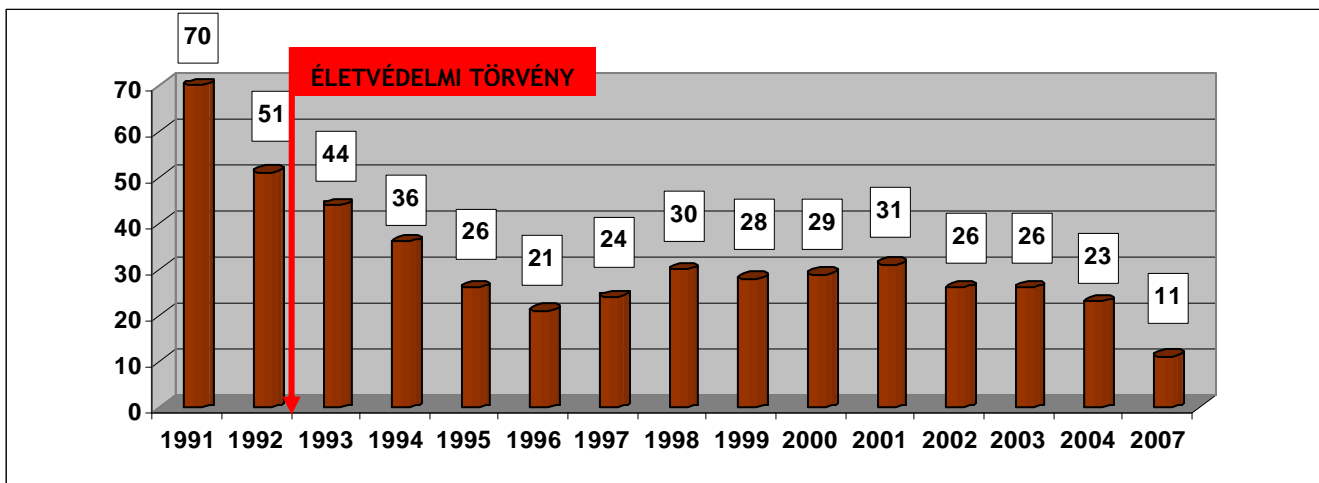
Forrás: A családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányjelentések, 2001-2008.

• **Növekedett-e a nőgyógyászati szövödmények száma, amelyek az illegálisan végzett abortuszokból eredhettek volna?**

Ennek az ellentéte igaz. Amint azt a 1. ábra mutatja, a terhességgel, a szülési időszakkal és magával a szüléssel kapcsolatos halálozások száma csökkent. Ez a megfigyelés - a spontán vetélések csökkenő számával együtt - bizonyítja a nők reprodukív egészségének általános javulását. Ha a Lengyelországban végzett illegális

abortuszok számáról szóló információ igaz lenne, ennek megfelelően megfigyelnék a vetélések számának valamint az illegális abortuszokkal kapcsolatos szövődmények miatti halálesetek növekedését. A törvény bevezetésének egy további pozitív hatása a Terhesgondozás Fejlesztési Program bevezetése Lengyelországban. Az egyik eredménye az újszülöttek elhalálzásának csökkenése 1,62%-ról 1993-ban 0,64%-ra 2005-ben.

1. ábra Anyák halálesetei szülészeti okokból Lengyelországban, az 1991-2007 vekben

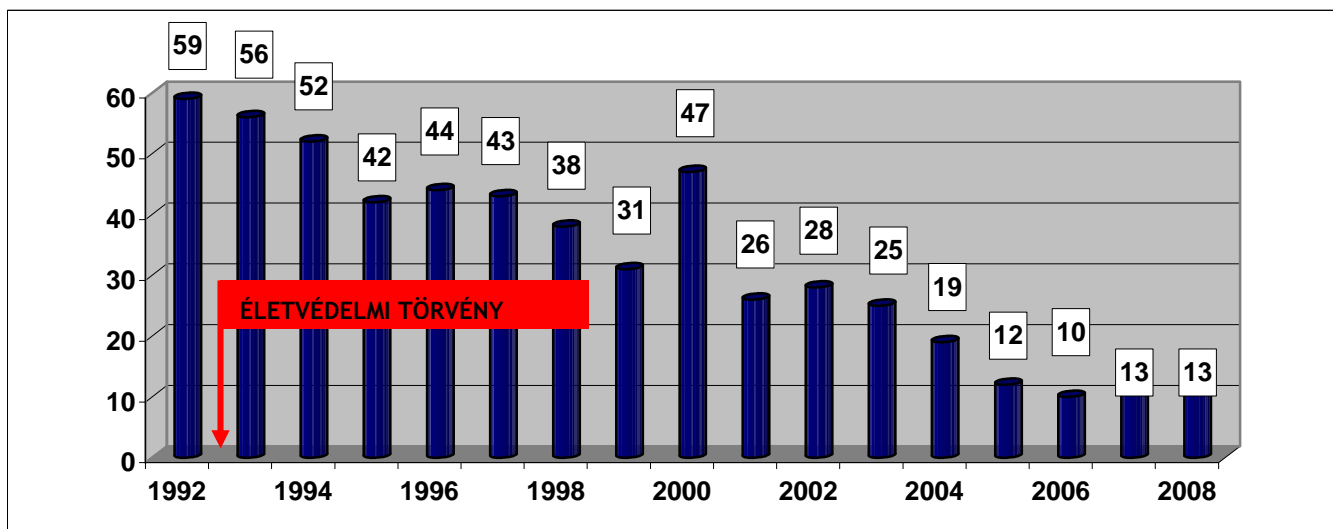

Forrás: A családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányjelentések, 2001-2008.

- Okozta-e az abortusz betiltása az anyák által rögtön a szülés után elkövetett gyermekgyilkosságok számának növekedését?

Ellenkezőleg. Amint azt a 2. ábra mutatja, a gyermekgyilkosságok előfordulási gyakorisága folyamatosan csökken. A gyermekgyilkosságok egyedi eseteinek az újságok első oldalán való feltüntetése, valamint utalások arra, hogy ezek az abortuszellenes törvény okozta események, nem más, mint az emberi tragédia cinikus kihasználása a közvélemény manipulálása és ellenőrzése érdekében.

2. ábra Gyermekegyilkosságok száma Lengyelországban, az 1991-2008 években

Forrás: A családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányjelentések, 2001-2008.

- Mennyire gyakran fordul elő, hogy a nők újszülött gyerekeiket a kórházakban hagyják el?

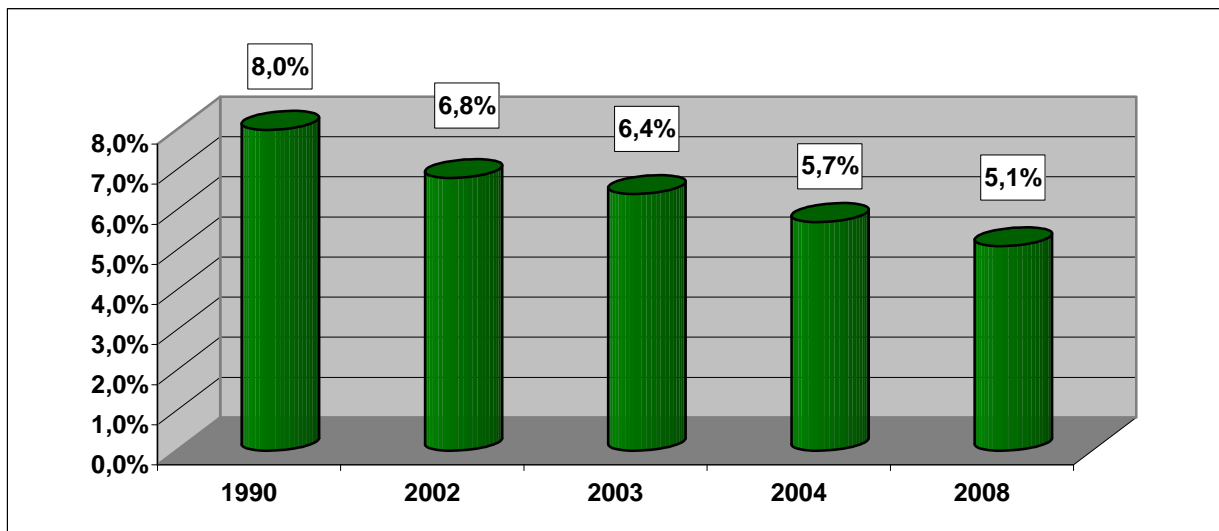
A kórházakban elhagyott gyermekek száma, az egészségük iránti aggodalomtól eltérő okokból körülbelül 1000 évente. Hozzá kell tenni azt is, hogy a kórházakban hátrahagyott gyermekek száma - azoké a gyermekeké, akik gyakran kerülnek később pótcsaládokhoz vagy örökbe lesznek fogadva - nem jelent súlyos társadalmi

problémát. Az abortusz támogatói érvelik, hogy ha nem lenne a törvény, ezek a gyerekek soha meg nem születettek volna. Ez egyszerűen azt jelenti, hogy meg lettek volna gyilkolva, mielőtt még megszületettek volna - ezt tekintik ők jobb választásnak.

Befolyásolja-e az életvédő törvény a fiatal emberek magatartását?

Határozottan igen. Bizonyítékkal szolgálhat a fiatalok terhességeinek jelentős visszaesése, mint ezt a 3. ábra mutatja.

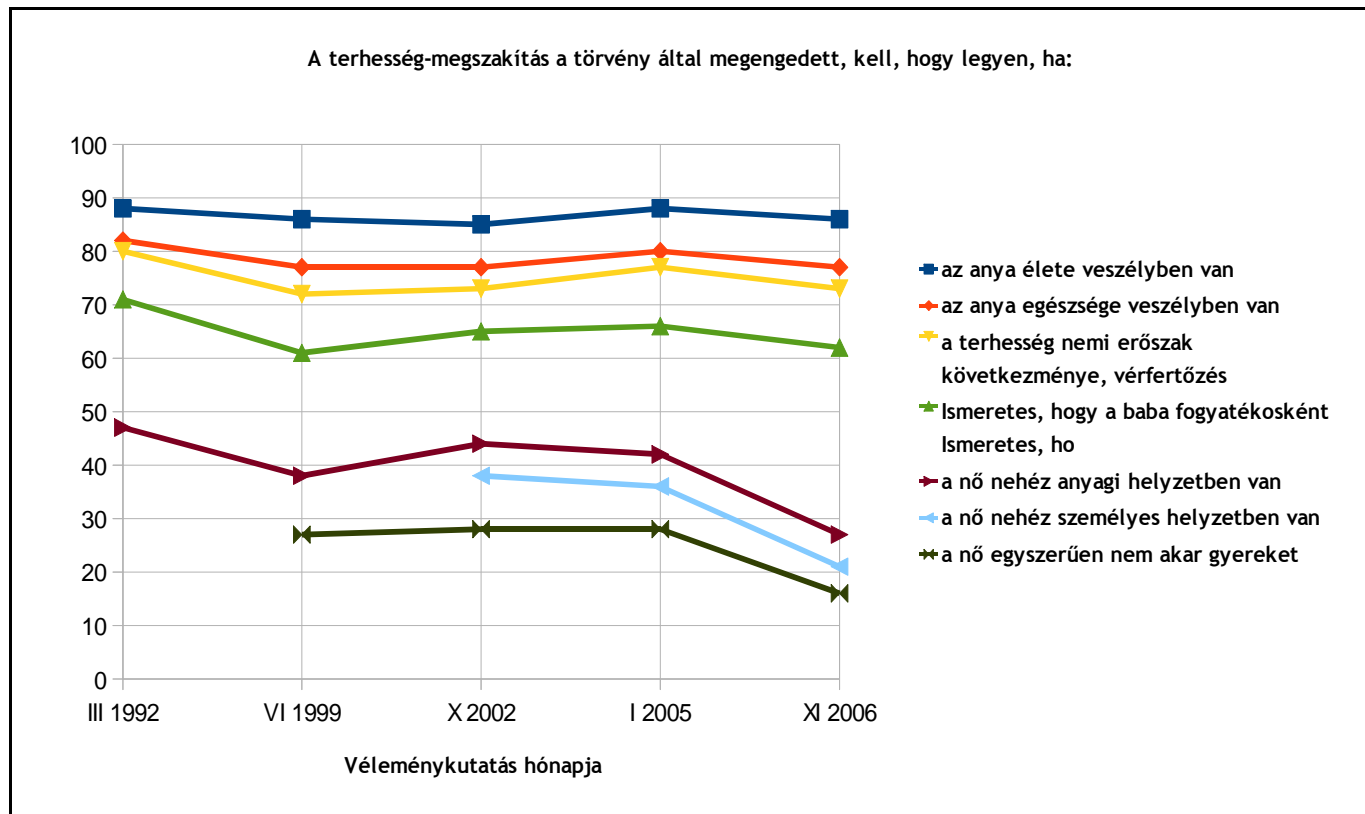
3. ábra Születések a 19 éven aluli anyák csoportjában, mint az összes születések számának hányada Lengyelországban

Forrás: A családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányjelentések, 2001-2008.

Mik a kilátások a jövőre vonatkozóan?

Mi várja Lengyelországot az elkövetkező években az életvédő törvénnyel kapcsolatban? Mint azt az alábbi grafikon mutatja, csökkent az abortusz társadalmi elfogadottsága. A lengyel állampolgárok túlnyomó többsége egyetért abban, hogy a meg nem született gyermekek az élethez való joga törvényesen védve kell, hogy legyen, és hogy az abortusz-törvénynek jelenlegi formájában maradnia kell.

Forrás: CBOS.

- **Nyújt-e a családtervezésről, emberi embrió védelméről és a terhesség-megszakítás engedélyezésének feltételeiről szóló törvény elegendő védelmet minden meg nem született gyermek számára?**

Sajnos, nem védi azokat a gyermekeket, akik betegek, akiknek a fogamzása bűncselekmény eredménye volt, és amelyek fejlődése az anyaméhben veszélyt jelent az anya egészségének. Ez a hátrányos megkülönböztetés szégyenteljes példája, különösen akkor, ha ez a megkülönböztetés különleges gondozást igénylő gyerekekre vonatkozik. De az életvédelmi aktivisták tisztában vannak azzal, hogy minden meg nem született gyermek teljes jogi védelmének elérése érdekében nagy oktatási erőfeszítésre van szükség, mert az emberek elfogadják a jelenlegi törvényt, mint elegendőt. A Lengyel Életvédelmi Mozgalmak Szövetsége számára a legmagasabb prioritást éppen a közoktatás kapja, amely minden emberi lény életének fokozottabb tiszteletben tartására irányul, a fogantatástól a természetes halálig.

Következtetések. Az összes fent említett tény azt mutatja ki, hogy az életvédelmi törvény fogant gyermekek, nők, családok és az egész társadalom számára előnyöket hoz. A propaganda, amelynek célja a törvény hiteltelenné tétele és az engedélyezett terhesség-megszakítás kiterjesztése, a társadalom számára rendkívül pusztítónak kell, hogy tekintendő legyen. A törvény működését érintő vita a meg nem született gyermekek, anyáik és családjaik élete védelmének jobb módszerei kitalálásához kell, hogy vezessen. Nem szabad az élethez való alkotmányos jog megkérdőjelezésére használni, amelyet a lengyel Alkotmánybíróság 1997-ben megerősített.

dr Paweł Wosicki - prezes Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia

dr inż. Antoni Zięba - wiceprezes Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia

www.prolife.com.pl